

Farby Kabe
Polska Sp. z o.o.
ul. Śląska 88
40-742 Katowice
tel.: 32 204 64 60
www.farbykabe.pl

Budynek przy ul. św. Stanisława Kostki 2/12 w Łodzi – restauracja elewacji

Wzdłuż ulicy św. Stanisława Kostki sąsiadującej z Archikatedrą Łódzką usytuowany jest XIX-wieczny budynek. W przeszłości była tam tkalnia ręczna wyrobów wełnianych. Należała do R. Monke (1893). Cały ten teren znajduje się w strefie ochrony krajobrazu oraz strefie ochrony archeologicznej. Prace budowlane elewacji budynku polegały na restauracji, czyli przywróceniu wartości artystycznych i historycznych zabytku architektury za pomocą metod wypracowanych na bazie technik budowlanych.

Fasada, jak i cały budynek, były bardzo zniszczone. Tynki na całej elewacji wykazywały duży stopień destrukcji, uszkodzone były także elementy detalu architektonicznego. W strefie parteru widoczne były ślady dużego zawilgocenia i zasolenia. Niestety, wcześniejsze próby napraw tylko pogorszyły stan techniczny elewacji. Mocna, cementowa przecierka i tynki natryskowe spowodowały brak

paroprzepuszczalności warstw tynkarskich. W wielu miejscach przyziemia próbowano wykonać miejscowe naprawy, używając przy tym niedyfuzyjnych materiałów. Spowodowało to wzmożenie podciągania kapilarnego wilgoci oraz dodatkowe zasolenia. Destrukcji uległy także gzymsy. Na etapie prac przedprojektowych we współpracy z laboratorium firmy Farby KABE Polska Sp. z o.o. zbadano stan

Widok elewacji budynku przed restauracją.

techniczny materiału murowego. Pozwoliło to na precyzyjny dobór całej technologii renowacji i konserwacji przedmiotowej elewacji oraz odpowiedni dobór tynków renowacyjnych. Prace restauracyjne rozpoczęły się od odkażenia elementów elewacji. Następnie usunięto całą wyprawę tynkarską. Dokonano również przeglądu funkcjonowania elementów poszycia połaci dachowych, koszu, rynien, rur spustowych i obróbek blacharskich (zwłaszcza obróbek gzymsów) pod kątem właściwego odwodnienia połaci dachowych i pozostałych elementów, aby całkowicie wyeliminować możliwość zamakania powierzchni ścian i zalewania elewacji przez wody opadowe. Dokonano wymiany odpowiednich elementów. W związku z dużym zawilgoceniem wykonano izolację poziomą metodą iniekcji preparatem MICROSILEX RESTAURO.

Usunięto stare powłoki malarskie z elementów ozdobnych zakwalifikowanych do pozostawienia. Po usunięciu powłok i niespójnych tynków podłoże wzmocniono strukturalnie wodnym roztworem szkła wodnego potasowego CALSILIT GF poprzez intensywne wtarcie preparatu w podłoże. Do napraw powierzchniowych elementów sztukatorskich użyto systemu materiałów z linii KOMBI.

Prace tynkarskie podzielono na dwie strefy. Pierwsza obejmowała cokół i zawilgocone ściany powyżej niego, gdzie należało położyć

tynki renowacyjne WTA, w drugiej – niezawilgoconej, gdzie przewidziano wykonanie tynku wapiennego MINERALIT RESTAURO W (z powodu dużych uszkodzeń tynków strefa ta była minimalna).

Zaprojektowano nowe tynki powyżej cokołu, z gotowej zaprawy mineralnej z lekkich wypełniaczy na spoiwie wapiennym o nazwie MINERALIT RESTAURO W, co pozwoliło skrócić okres wiązania i schnięcia do 2 tygodni. Tynk z gotowej mieszanki wyklucza przypadkowe receptury zapraw tynkarskich wykonanych na budowie. Masa tynkarska wysycha powoli, nie powodując powstawania rys skurczowych, które pojawiają się w tynkach wykonanych na budowie metodami tradycyjnymi. Eliminujemy więc sytuację, gdy po pomalowaniu powłoki malarskie ulegają spękanu i nie chronią elewacji przed wilgocią i postępującymi rysami, a fasada po kilku sezonach nadaje się do ponownej renowacji.

Odtworzono ocalałe elementy wystroju elewacji, gzymsy, opaski zaprawą szpachlową KOMBI FINISZ. W przypadku odbudowy rdzenia zastosowano zaprawę KOMBI STONE. Do odtworzenia elementów odlewanych zastosowano preparaty KOMBI STUCCO.

Przed malowaniem konieczne było dokonanie wyrównania struktury podłoża poprzez szpachlowanie tynków pacą metalową i filcowanie gąbką, przy użyciu konfekcjonowanej

Elewacja budynku po restauracji.

mineralnej szpachłówki KOMBI FINISZ G8 na zewnątrz. Po szpachlowaniu i wyschnięciu warstw wykonano gruntowanie, używając preparatu CALSILIT GF.

W strefie, gdzie występowały zawilgoce-
nia i widoczne wykwity soli, czyli w zasadzie
na całej powierzchni elewacji, zaprojektowano
wykonanie tynków z zapraw renowacyjnych
WTA (tynki należało wykonać 1 m powyżej
widocznej strefy zawilgoce-
nia i zasolenia), a w miejscach pojawienia się pleśni i mchu
przed nałożeniem tynku powierzchnię od-
kazano preparatem grzybobójczym ALGIZID.
Istniejące spoiny należało wydrapać na głą-
bokość 2 cm, następnie oczyścić mur szczot-
ką i sprężonym powietrzem. Po zabiegach
oczyszczania naniesiono obrzutkę tynkarską
MINERALIT RESTAURO TB z systemu tyn-
ków renowacyjnych WTA firmy Farby KABE.
MINERALIT RESTAURO TB nanoszono siecio-
wo (bez zakrywania całej powierzchni – 50%),
za pomocą kielni. Czas schnięcia wynosił przy-
najmniej 24 godziny i był uzależniony od wa-
runków atmosferycznych. Następnie na obr-
zutkę naniesiono tynk komorowy MINERALIT
RESTAURO TW o warstwie nie mniejszej niż
1,5 cm. Nawilżanie było konieczne jedynie
w przypadku miejsc mocno chłonących podło-
że. Stosując MINERALIT RESTAURO TW, zni-
welowano nierówności, puste spoiny, otwory
itp. nawet do szerokości 4 cm w jednym cyklu
roboczym. Obróbkę przeprowadzono ręcz-
nie za pomocą kielni, a powierzchnię ściąga-
no za pomocą listwy aluminiowej. Częściowo
stwardniały tynk przeczesano pionowo i po-
ziomo metalowym grzebieniem. Czas schnię-

cia wynosił 10 dni na każdy 1 cm grubości
warstwy. Po upływie karencji na wystarczą-
jąco suchy tynk MINERALIT RESTAURO TW
naniesiono ręcznie za pomocą kielni zaprawę
MINERALIT RESTAURO TU tak, by powstała
warstwa o grubości przynajmniej 1,5 cm. Po
nałożeniu warstwy powierzchnię ściągnięto
za pomocą listwy aluminiowej i zatarto pac-
ką. Stosując tynk MINERALIT RESTAURO TU,
wykonano również gzymsy, lizeny oraz profi-
le (w miejscach, gdzie pierwotne gzymsy były
zawilgocone i zasolone).

Po wykonaniu i po przygotowaniu po-
wierzchni poprzez szpachlowanie i gruntowanie
preparatem CALSILIT GF, wykonano dwukrot-
nie malowanie końcowe barwionymi farbami
krzemianowymi HISTORICA FKZ w kolorach
ustalonych z Wojewódzkim Konserwatorem
Zabytków w Łodzi.

Elewacja budynku przy ulicy św. Stanisława
Kostki 2/12 odzyskała dawny blask, stając się
zarazem godnym tłem dla budynku Bazyliki
Archikatedralnej. Właściwie i fachowo prze-
prowadzone prace restauracyjne pozwoliły
przywrócić wartości artystyczne i historycz-
ne budynku.

Opracował: Tomasz Jędraszek

BUDIKON S.C. S. Graczyk, T. Jędraszek
www.budikon.pl

przy współudziale firmy
FARBY KABE Polska Sp. z o.o.

www.farbykabe.pl

Widok odtworzonych
gzymsów.

